

מסורת הש"ס

(א) [טבול יום פ"ב מ"ז],
(ב) [נמשח איתאמן אלדדים
מכאן ומכאן טבול ודך
הש"ס לשנות קצת], (ג) [לעיל
ט"ז, (ד) [ז"ל גר"ל], (ה) [ז"ל
הגב. ר"מ], (ו) [שבת ג"ג].

גליון הש"ס

תוס' ד"ה (ברך הקודם)
אמר רב פפא אכל הבא
דלמא ברייתא לא שמיע
ליה. כדל"ה בשבת דף ס"א
ע"ב:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב פפא
דעד: (ב) רש"י ד"ה
אמר רב פפא אכל הבא
לפסח כל שאר היין:
(ג) ד"ה דעד הבחא וכו'
חיבור ואסור ואידך שרי
אף בשותיה הס"ד:
(ד) ד"ה עובד כוכבים
אדנא עובד כוכבים
מערב: (ה) ד"ה חמרא
אסור וכו' וכו' מלאה
עסקין דלמא נגע לישנא
אחרתא אפי' חסירה נמי
משום דמקרקש ליה
בכוונה כ"ל: (ו) תוס'
ד"ה (ברך הקודם) אמר
ר"פ כו' היינו שפסק
תלמודי' כהניח:
(ז) בא"ד הניחא ללשנא
דכל דלהיא ברחא אסור
ואידך שרי אף על פי
שפסוק: (ח) ד"ה ואי
מלך וכו' כחוטא לשון ג"כ
ותמה שהר"ש כתב ג"כ
כחוטא לשון ואפי' בהנאה
אסור וכן כתב הטור בסומן
שמי':

לעזי רש"י

ווי"ץ [וי"ץ]. בורג
המכש. אישפגלג' [אישפגלג' א].
בורג המכש (בנרמניה).

מוסף רש"י

יירא. לשון עור (ב"ב
ס"ז).

רבי ישמעאל פרק רביעי עבודה זרה

ס.

עין משפט
נר מצוה

פ"ד א מ"י פ"ב מהל'
מ"ח הלכה י' סמג
לארין קמח טו"ש"ע י"ד ס'
קבד סע"י כג:
ב [מ"י פ"ח מהל' טומאת
אובלין ה' י:]
ג מ"י שם ה' ב סמג
לארין קמח טו"ש"ע י"ד
ס' קבד סע"י יח וס' קבד
סע"ף ח:
פ"ד ד מ"י שם ה' ב סמג
שם טו"ש"ע י"ד ס'
קבד סע"ף ח:
פ"ד ה מ"י שם ה' ד
טו"ש"ע שם סע"ף י:
פ"ד ו מ"י שם טו"ש"ע שם
סע"ף ט:
פ"ד ז מ"י שם ה' ב
טו"ש"ע שם סע"ף א:
צ מ"י טו"ש"ע שם סע"י ב:

לפרש אלא ודאי אסר הכל כדפרישית והלכתא כוותיה והקשה
הר"ר משה מקו"י על זה הפסק דכל זה אינו אלא מכאן הפירוש
שפירש שאין הגישתא מגעת עד שולי החצית והקשה דלישנא דכולי
חמרא אגישתא (גרידא) לא משמע הכי דהא לא היה נעשה כי
אם להריק את החצית דרך שם בלא

נקיצה וגם ר"י פירש לקמן שהגישתא
היתה מגעת עד שולי החצית ומה
שהקשה ר"מ דכנמה דוכתי פסקין
כיוצא לגבי רביס היינו כשפסק (י)
בהדיא כוותיה * אבל הכא דלמא ברייתא
לא שמיע ליה לרב פפא וללמא אי
שמיע ליה לרבנן פליגי עליה הוה
הדר ציה לך נראה לו דאין הלכה
כרב פפא מטעם דקס ליה כיחידא
וגם ר"מ פסק ק"ו ור"ת לפי מה
שפירש לעיל שהגישתא היתה מגעת
עד שולי החצית למה לא היה רב פפא
רוצה לאסור (י) ויחא ללישנא דכל
להדי ברחא אסור אע"פ שסופו
ללאת גם שם לא היה רוצה לאסור
כי אם מה שעלה בחלל הקנה אבל
ללישנא דעד ברחא אסור משום
סופו ללאת למה לא היה אוסר שם
יש לומר דעד ברחא סופו ללאת יומר
בכל דכשיסר עובד כוכבים ידו מעל
הנקב יא' היין מאליו אבל צבת גישתא
כיון ששם העובד כוכבים ידו מנעו
מללאת אם לא ימנעו בקנה פעם
שניה וז"ל דצין רב פפא ורצה דלא
אסרי בהנאה השאר מטעם תערובת
סברי כרש"ג דלמר ימנע חוץ מדמי
יין נסך שבו והוא דקדח בתינת

והעלה דנאסר הכל מפני טפת יין המתערבת אחיה כרבנן כדפרי'
לעיל ומה שאסרנו מטעם שסופו ללאת דוקא כשהניח העובד כוכבים
ידו על נקב הבחור או על הכת גישתא שמע היין ללאת והוה כאלו
נגע בכולו כדפרישית אבל נגע בקילוח היחא או אם הישראל מושך
יין מן החצית לתוך כלי שיש בו יין נסך למ"ד נזק אינו חיבור
דק"ל הכי מותר כל מה שצחצח אף בשתייה דמגע הקילוח אינו כלום
לגבי מה שצפנים וכן מוכיחות ההלכות גבי העברה יין נסך לבד
וכן גבי נטל המשפך דלמ"ד נזק אינו חיבור הכל שרי וז"ל לרב פפא
ללישנא דלא אסר אלא להדי ברחא שסתמו אותו הנקב ויעשו הבחור
במקום אחר דכיון שהקילוח הראשון שילא דרך עובי הבחור אסור
א"כ יאסר כל השאר שילא דרך שם מפני שנוגע בדיופני הנקב שיש

בהם כל שעה טופח להטפוח וראשון ראשון נאסר: **בצ"ד"ה** שהורה. פי' חוץ מן היין שצבועי הנקב ור"ת אמאי לא יעמא את המותר
י"ל דמשקה הבא מחמת טבול יום נפסלים ואינם פוסלים תדע דהא תנן (טבול יום פ"ב מ"ה ע"ב) שמן שלף ע"ג יין ונגע טבול יום במקלחו
לא פסל אלא במקום מנגעו ואפילו מאן דפוסל ה"ט מפני ששניהם חיבור זה לזה: **עובד כוכבים אדנא וישראל אבובא**. ריקנית וכו' ואלוה
צידו חמרא אסור פי' הקונט' ואפילו בהנאה דה"ל יין שמוגו עובד כוכבים דכחו הוא הקונט' ליה משום לך לך ולפי אותו פירוש שפירש
לעיל גבי יין שמוגו דאין אסור בהנאה י"ל שיש להחמיר כחן יותר שיש לתלות שהריקו בכוונה ניסוך ומיהו כחו של עובד כוכבים הוא
ובמאי דלצבאי גזור והנשאר בכלי מותר ודוקא כי שפך העובד כוכבים לצדו וכן בסמוך כי דלד לצדו אבל אם סייע לו ישראל הכל
מותר ואף בשתייה דכל היכא דכח עובד כוכבים אסור אם כח אחר מעורב בו מותר ומיהו לכתחלה אסור כדאמרין לקמן (דף ע"ב): אמר
לכו רבא להנהי שפוכאי כי שפכיתו חמרא לא ליקרב עובד כוכבים ולקטעי כהדיכו דלמא משתליתו ושדימו ליה עליה: **ואי' מצדד**
צדודי' אסיר. נראה לרי' ב"ר מאיר כחוטא (י) לשון שפי' הקונט' אפי' כבוצא חסירה דכיון דמקרקש ליה בכוונה ה"ל כחו בכוונה ואסור
בשתייה ומדמי ליה לנוגע בקנה דמה לי נוגע בקנה או נוגע בשולי הכבוצא ואורי' כי יש בני אדם שמניחים עובד כוכבים לצדו להצגיה
העגלה שהחצית בתוכה או החצית כשהוא מקלח מוך הכבוצא כדי שיקלח יפה ואומרים מסייע שאין בו ממש הוא דבאלו הכי היה מקלח ולא
רצה לומר בזה לא אסור ולא הימר אכן יש להחמיר בבני אדם כשמניין הכבוצא שיש בה מעט יין לצד אחד שלא יטה אותו העובד כוכבים
ואפילו אם נער קטן מסייע דמסייע כי האי ודאי מסייע אין בו ממש כי ההוא דזה יכול וזה אינו יכול דפרק המנעני (שבת דף ג"ג):
זיקא בין מוציא בין חסירה שרי. דאין דרך ניסוך בכך ע"י קרקוש יין בכלי בשעה שנושאו והכי קי"ל דרב אשי הוא בתראה ואכבוצא
לא פליג ואסור ודוקא כשנושאה על ראשו או על כמיהו דאיכא למיחש דלמא נגע אבל במוט או לישא הדלי דרך טבעתו מותר
ומכאן יש ללמוד שאם יש כחן נוד של עור רך מלא יין אע"פ שהעובד כוכבים דוחק ומגיע דפנותיו זה לזה דכשר כיון דאין דרך ניסוך בכך
ומכאן התייר ר"ת על ברחא שהיתה רפוייה ועל סתימת המגופה שהיתה רפוייה ע"פ החצית וצא עובד כוכבים והדיק וגם צפיטס גדול
שלא היו השולים מהדוקים וצא יהודי ושם נעורת והיה תופשה נגד הנקב ומנע קתה היין ללאת ולא כל כך וצא הגגר עובד כוכבים
והעמידו בהדיק כנגד הסדק בסכין עד שקטם (י) הסדק כל זה המיר מעטם שהיה מדמה כל אלו המעשים לגדול של עור רך שאין דרך
ניסוך בכך וגם ר"י הורה לסמוך על היתר זה אם ירצו אע"פ שיש פתחון פה לבעל דין לחלוק וגם היה ר"י מציא ראייה מהיהא דלקמן
(דף ע"ב): דעם הארץ שהושיט ידו לגת ונגע באשכולות דאשכולות טמאין והגת טהורה ואע"פ שהיין מהלך מטעם דמפסקי אשכולות אכן ר"ת
דחה אותה ראייה כי שם מדבר אחר דריכה והולאת יין מן הגת ומהדוקות יחד האשכולות ועזירות כעין שעושין אותן כתפוח שלנו ולכן מפסק
הטעם היטב: **הורה עובדא בכח כחו ואסרה רב יעקב בנאה פקוד**. וכן פסק רבינו חננאל דמעשה רב לכן טוב הדבר שסייע הישראל
עם העובד כוכבים לגלגל כשמפיל הקורה על הגת של ענבים וצעינן שיהיה גם הישראל לצדו יכול להשפילה או שאינם יכולין להשפילו
כל אחד לצדו אבל אם די בכח העובד כוכבים ואין די בכח הישראל שמא יש לאסור כמו (י) זה יכול וזה אינו יכול דהוי מסייע שאין בו
ממש אמנם כרש"ס פי' שאם גלגל העובד כוכבים לצדו ויש כאן הפסק מרובה יש לסמוך על איכא דלמרי שמתיר בכח כחו ובהני מעשרי דין
איכא ג' כחות מקל וגלגל וקורה ועוד כח רביעי כשמשימין דפים על הענבים ומיהו למאן דאסר לא מזניז חילוק בין ג' כחות לב':

מעשה